

Torre de Torreferrada

Santa Eulàlia de Riuprimer

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Pla de les Saleres
Emplaçament Carretera de Vic a Moià i Calaf per Súria (BV-4316), al km. 8,200 a mà esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.91174
Longitud: 2.17483
UTM Est (X): 431567
UTM Nord (Y): 4640306

Classificació

Número de fitxa 08247 - 17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic
Segle XIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En estat de ruïna, parcialment enderrocada i envaït per la vegetació
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN R-I-51-5688 (Decret 22/04/1949, BOE 05/05/1949)
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Accés Obert
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08247A006000420000WG

Fitxes associades:
[Domus de Torreferrada](#)
[Porta de Torreferrada](#)

Descripció

La torre de la Torreferrada estaria formada per una construcció de planta baixa i dos pisos, dels quals se'n va fer enderrocar el superior a inicis del segle XX, construint una teulada homogènia per tot l'edifici en aquells moments. La part nord de la torre s'assenta sobre una veta de roca que sobresurt c. 1,5m sobre el nivell de circulació actual. En el segle XVII o potser ja abans aquesta torre va ser escapçada i es va integrar en el mas que hi va ser adossat, el qual tampoc no és d'estructura unitària. En una finestra hi ha la data de 1686, que fixa el moment de construcció d'una de les parts més notables de la construcció. Cap a l'any 1900 el nou propietari, Sr. Vall, fa escapar el darrer pis de la torre, que queda reduïda fins al primer pis del cos principal de la casa. Es construeix una teulada homogènia per tot l'edifici. L'any 1915 la va visitar l'arquitecte Josep Mª Pericas, acompanyat de Joaquim Vilaplana del mas Pujolar, que en va fer un petit croquis i una relació, en la qual diu que la porta del mas és reforçada amb ferramenta, que ell creu que és d'època romànica, d'on considera que li deu venir el nom modern de Torreferrada. L'esmentat arquitecte calcula que inicialment la torre rectangular devia tenir tres o quatre pisos, separats amb trespols de fusta, sense voltes. Documenta a la seva part baixa arcs aparellats, juntament amb carreus de bona disposició que li van fer suposar que l'obra original devia ser del segle XIII o de finals de l'època romànica.

Història

La domus de Torreferrada apareix documentada per primera vegada l'any 1247, en aquell moment les estructures que la formaven eren una torre i els murs de tancament. La seva denominació era domus de Turri o de ça Torra, un topònim que passa a ser cognom de molts del seu habitants. Aquesta estructura queda integrada a un edifici de majors dimensions, per ampliacions diverses. Segons treballs precedents (Aliberch et al.) en l'any 1320, n'eren senyors Berenguer de la Torre i la seva muller Andreua. Aquests devien ser els pares de Bertran de la Torre i de la seva germana Sibil·la, casada en 1335 amb Berenguer de Planell de Tona (Arx. Mas Planell, Tona, pergami de 1335). L'any 1421 la domus era habitada per Constança, viuda de Romeu de la Torre, senyor de la domus de ça Torra i mare de Joana, que devia ser la pubilla casada amb Gombau de Castellet, àlies de la Torre. Aquest Gombau, el mateix any es diu batlle del terme de Torroella i fa promesa a l'ardiaca de Vic, per estar vacant el bisbat per mort d'Alfons de Tous, que recollirà tots els rèdits i drets de la batllia (C.F.V., Not. Pere Artigas., Man. 16, 1420-1421, s.f.). L'any 1463, Pere Roger de Castellet, àlies de la Torre, que en algun document es diu simplement Pere Roger de la Torre, va continuar amb l'exercici de la batllia del terme de Torroella, càrrec que tindrien tots els hereus perquè en altres ocasions és anomenat «batlle natural» pel bisbe de Vic i va fer arrendament d'aquesta batllia pel temps de set anys a raó de 42 lliures de moneda barcelonesa (C.F.V., Jaume Valls., Man. 13, 1462-1463, fol. 108). El 26 de febrer de 1474 els senyors Galzeran de Vilanova, Antoni Freser, rector de Santa Eulàlia, i Bernat Sorts, de Sentfores, actuaven com a tutors de Constança, filla de Pere Roger de Castellet, àlies de la Torre, senyor de la casa de la Torre (C.F.V. Not. J. Sallers, Mn. 21-22, 1473-1477, s.f.). Del segle XVI endavant la Torre figura ja només com un mas, que en 1553 era habitat per Jeroni Bosc i la seva família.

Bibliografia

Fitxa de l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. N° d'inventari 1577. ALIBERCH. T. et al. (2005). Santa Eulàlia de Riuprimer : la terra i la gent al llarg de la seva història direcció: Antoni Pladevall ; coordinació: Pere Casas, Vic. SARRI I VILAGELIU, J.; VIGUÉ I VIÑAS, J. (1986). «Domus de Torreferrada». A: Osona II. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, p. 555 (Catalunya romànica, III)

